

KRONIK

AVIISI nammineq pigisumit Sermitsiamit naqitertinneqartarpoq tallimanggornerit tamaasa saqqummertarluni. Naalakkersuinikkut aningaasatigulluunniit immikkut soqutigisalinut attuumassuteqanngilaq. Aaqqissuisoqarfup ilanngussassat namminerisamik nassiunneqarsimasut utertinnissaat akisussaaffigisinnaanngilaq.

AVISEN udgives af den selvejende institution Sermitsiak, og udkommer hver fredag. Avisen er uafhængig af politiske og økonomiske særinteresser. Redaktionen påtager sig intet ansvar for returnering af stof, der uopfordret er fremsendt til bladet.

Sipisq Avannarleq 10B
Postboks 1050 • 3900 Nuuk
Telefon 38 39 40 • Telefax 32 24 99
CVR.reg.nr: ER387083
GER nr. og SE.nr. : 12341954
www.Sermitsiaq.AG

AAQQUSSUISOQARFIK/REDAKTION:

E-mail: redaktion@sermitsiaq.gl · tlf. 38 39 80

Poul Krarup, administrerende chefredaktør

krarup@sermitsiaq.gl · mobil 55 19 02

Kurt Kristensen, journalist

kurt@sermitsiaq.gl · mobil 55 42 07

Dorthe Olsen, journalist

dorthe@sermitsiaq.gl · mobil 27 21 92

Thora H. Nielsen, journalist

thorahn@sermitsiaq.gl · mobil 55 59 29

Gåbanguak Johansen, tolk

gaba@sermitsiaq.gl · telefon 38 39 66

Benedikte Thorsteinsson, tolk

bendo@sermitsiaq.gl · telefon 38 39 67

Elisa Isaksen, tolk

elisa@sermitsiaq.gl · telefon 38 39 44

Leiff Josefsen, fotograf

leiff@sermitsiaq.gl · mobil 55 27 10

ALLATTOQARFIK/ ADMINISTRATION

administration@sermitsiaq.gl

telefon 38 39 40, telefax 32 24 99

Repse H. Larsen, mobil 55 42 00

Saalat Geisler, Thora Petersen,

Nahome Kreutzmann Pedersen

ANNONCER:

annoncer@sermitsiaq.gl · mobil 58 57 40

Martin Møller Kristensen, salgschef

martin@sermitsiaq.gl · Mobil: 58 72 71

Peter S. Rasmussen, salgskonsulent

peter@sermitsiaq.gl · Mobil: 58 57 40

Trine Birch Larsen, salgskonsulent

trinebl@sermitsiaq.gl · Mobil: 55 06 55

Hans Pavia Petersen, salgskonsulent

hp@sermitsiaq.gl · Mobil: 55 05 40

Neqeroortunik sapaatip ak. tullermi ilanngutassanik tunniussivissaq kingulleq: Tallimanggorneq. nal. 12.00. Sidste indleveringsfrist for annoncer er fredag kl. 12.00.

MARKETINGAFDELINGEN:

Nicolai J. Nissen, marketingchef

nicolai@sermitsiaq.gl · mobil 70 79 13

IUSILERSUISUT/GRAFISK AFDELING:

Linda Rachlitz, medigrafiker, afdelingsleder

linda@sermitsiaq.gl · Telefon: 38 39 75

David Petersen, grafiker

david@sermitsiaq.gl · Telefon: 38 39 55

Malene Kuitse Christensen, grafiker

malene@sermitsiaq.gl · Telefon: 38 39 74

PISARTAGARALUGU AKIA:

Pisierallugu akia 35,00 + nassiunnera.

Online takuuk: www.sermitsiaq.gl

immersuiffissaq

AMMASARFII:

Ataasinngorneq-tallimanggorneq

nal. 10.00-15.00.

Arfininngorneq sapaallu matoqqasarpoq.

ABONNEMENT:

Løssalgsprisen 35,00 kr. + porto

Bestil online på www.sermitsiaq.gl

eller via mail til abonnement@sermitsiaq.gl

ÅBNINGSTIDER:

Mandag-fredag kl. 10.00-15.00.

Lørdag/søndag lukket.

NAQITERNEQARFIA / TRYKT HOS

Trykkeriet Nordvestsjælland

Angerlarsimaffeqanngitsunut inissianit 100-niit Kalaallit Nunaanni ineqarneq pillugu politikkimut nalinginnaasuunngitsunik inissialartallimmut

2016-imi oktobarip ulluisa 26-anni Inatsisartut ukiaaerani ataatsimiinnermini angerlarsimaffeqanngitsunut 100-nik inissialortiternissamik Mimi Karlsenimit, Inuit Ataqtigiit, siunnersuut oqaluuserineqassaaq

Tupinnaannartumik siunnersuutaavoq. Inasartut angerlarsimaffeqanngitsunut inissianik 100-nik sanaartortartut allakkiami siullersaalluni allassimassaaq. Tamanna siullermik oktobarip ulluisa 26-anni pivoq. Mimi Karlsenip siunnersuutaa ilaatigut imaappoq:

Angerlarsimaffeqanngitsuni inoqarpoq un-nuit tamaasa siniffissarsiortartunik. Issittumi inuuvugut taamaatumillu inuit silami sinittarsinnaanngillat. Kialaartumi siniffissap isumagineqar-nissaa pingaaruteqarpoq. Nuummi unnuisarfeqar-poq, kisianni angerlarsimaffeqanngilaq.

www.inatsisartut.gl-imi immikkoortup 44-p ataani 2016-imi oktobarip ulluisa 26-anni siunnersuut tamakkerlugu aamma partiit amerlanerit suliniut qanoq tapersersorne- raat atuarneqarsinnaavoq.

Angerlarsimaffeqanngitsut amerliartor- put tamannalu politikerinit eqqumaffigine- qalerpoq. Naatsorsueqquissartarfik aamma Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqanngit- sut pillugit nalunaarusiaq 2013-imeersoq issuarneqarput. Nuna tamakkerlugu anger- larsimaffeqanngitsut 700-iisut taaneqarpoq. Kisitsisit eqqunngillat, nalunaarusiarmi atuaraanni tamanna paasineqassaaq. Alas- kami, Candami aamma Kalaallit Nunaanni tamakkununga assingusumik misissui- nernit, taanna saqqummerneqalerpoq, ilisimatusarnermi angerlarsimaffeqanngin- neq suunersoq isumaqatigiissutigissallugu ajornakusoorpoq. Kisitsisit eqqoqqissaartut atorlugit kisitsineq ajornakusoorpoq. As- sersuutigalugu arnat, immikkut ittumik immikkoortut, angerlarsimaffeqannginnis- saminnut allatut periaaseqartartut aamma ilaanneeriarlutik kisitsisininit naatsqqis- saakkanit peeruttartut nalunngilarput, inooqatigisaminimminnit nakuusertartumit qimaaniaraangamik tamatigut inuit nalu- naarsorneqartarfiani najukkamik allassi- maffiat peertinngitsoortaramikku.

Angerlarsimaffeqannginneq inuttut ajor- nartorsiutit qaammatini kingullerni pi- ngasuni assorujussuaq Sermitsiak, KNR Radiokkut, Qanoruuk, NuukTV-kkut aamma Nanoq Radiokkut qitiutinneqarpoq. NUNAMED-imi ataatsimeersuarnermi naammassineqarqummersumi saqqummi- ussatigut plakatitigullu paasissutissiisutiti-

gut angerlarsimaffeqannginneq aamma qitiutinneqartorujussuuvoq.

Angerlarsimaffeqannginneq kikkut tamat ilisimasaannik oqaluuserissallugu pingaar- uteqartorujussuuvoq, tassami politikikkut aalajangiiniartarnernut sunniuteqartoqaler- sinnaammat aamma ajornartorsiutit suus- suserneqarneraniit piviusumik iliuseqar- toqarsinnaammat.

Angerlarsimaffeqanngitsut tapersersorni- arlugit peqatigiiffimmi NoNI-imi innutta- sut atugarliortut inissaqartinneqalernissaan- nut suliasanik unammillernartunik isumaginnissinnaasumik politikikkut aaqquissuteqarnermik kinguneqartumik isu- maqatiginninniartoqassasoq neriutigin- eqartorujussuuvoq.

Angerlarsimaffeqannginneq oqaluuseri- neqalerangaat inissiat qasserpiat imaluun- nit innuttaasut angerlarsimaffeqanngitsut qassiunerat pillugu oqallinneq kipparissoru- jussusarpoq. Taannaanaq aamma inuttut ajornartorsiutit allat atorulersorluni suliar- gaanni taava suliami qisuariaatit ilanngun- neqarneq ajorpoq. Qisuariarluni imatut aperinissaq eqqaamaneqassaaq, inissianimi kikkut najugaqassagamik? Tassa imaappoq angerlarsimaffeqanngitsut kikkupput? Assigiinnik pisariaqartitsippat? Assigiimmik najugaqarfeqassappat? Inissialortitinnin- ginnit apersuisaagut akissutisillutalu. Inissiat sumut inissinneqassappat? Tamar- mik isertersinnaappat? Eqqaamiummi? Piareersarneqassappat? Nunanit allanit misilittakkanik aallersinnaavugut? Suliaq nalilersussavarput? Qanoq pitsaanerpaamik taamaalliorsinnaavugut? Qisuariaatit sila- tusaarnerusumik aalajangerneramik kingu- neqassapput.

Ilaatigut Issittumi soorlu Alaskami aam- ma Canadami Housing First princip- imik suliaqartoqarsimavoq (tassani inissiat sal- liutinneqarput aamma tamanna ilutigalugu akuliutitsinissamik katsorsaansamillu assigiinngitsunik neqeroortoqartarpoq). Tamakku iluatsisisimapput.

Nunani Avannarli nalinginnaasuunngit- sumik inuusunut inissialortitertortarput. Tappavani angerlarsimaffeqanngitsut nali- nginnaasumik najugaqariaaseqarsinnaan- ngitsut inissaannik neqeroorfigineqartar- put, tassami innuttaasuni ataasiakkaanni atugarissaarneq nukittorsarneqassappat taamaallortortartariaqarmat. Nalinginnaa- suunngitsumik inuusunut inissiat suliniu- taapput misissuiffigineqarlarsimasat.

Nuummi Brugsenimut iseraanni HP Hus- forbi-mik tuniniaasoq naammattorneqarsin- naavoq. HP-ip Husforbi-taskiani imatut allas- simasoqarpoq: »Angerlarsimaffeqanngitsut nalinginnaasuunngitsumillu inuusut aviisiat.

ISUMALIUTERSUUT

All.: Steven Arnford

(adjunkt, sociale forhold, ilisimatusarfik)

Ilisimatusarfiup inunnik isumaginnittun- ngorniarfiani ilisarnaat skæve eksistens- imik taasarparput (nalinginnaasuunngitsumik inuusooq), ilorraap tungaanuunngitsumik naqissusiineq, kisianni aamma innuttaasup aaqquissuusaanermt naleqqutinnginne- ranik nalunaarutaasinnaavoq. Inissiat nalinginnaasuunngitsut innuttaasunut inuiaqatigiit avataanniittunut immaqalu aamma amerlanerussuteqartut akornanniis- sinnaanngitsunut naatsorsuussaapput. Ta- makku meeraanerat eqqarsaatigiuk, taper- sersorneqarnissamik neqeroorfigineqarneq ajortut imaluunniit 1970-kkunni aamma 1980-kkunni meeqqat illersorteqanngitsut. Innuttaasut tamakku inissaqartisilluarsin- naapput aamma inissaqartinneqarusupput, namminerli piumasaqatitik tunngavigalu- git.

Taamaattumik inissiasat 100-t taakku isumaginninnermi (nalinginnaasuunngitsu- mik) inissaqartinneqartariaqarput, aamma inuit ilaanneeriarlutik nakkaattoortartut inissaqartinneqartariaqarput. Suliniutiti- gut taamatut itutigut inuit angussavavut. Nalinginnasuunngitsumik inuusunut inissiat isumaginninnermi viceværtitalit, ikorfartortitalit suliniutitalillu atorfissaqar- tippavut, tamakku innuttaasutta sanngiin- nerpaat atugarliornerpaallu inuunerisa pitsaassusiannik patajaallisaqataassapput.

Taamatut politikikkut suliniuteqarnik- kut inissiat pillugit inatsit isumaginninner- mi viceværtitalit, ineqarnermut akiliutit eqaatsut, atornerluisunik katsorsaasartunut peqqissutsimut ikiortinut isumaginninner- milu siunnersortinut attuumassuteqartut, tamakuli tamarmik nammineq kajumis- sutsimik sulisunit isumagineqassapput. Ta- manna ariitsumik angujartuaarneqassaaq, taamaallitut innuttaasut malinnaasinna- niassammata.

Fra 100 hjemløseboliger til en grønlandsk boligpolitik med skæve boliger

På efterårssamlingen skal Inatsisartut den. 26. Oktober. 2016 diskutere et forslag, fremsat af Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit om opførelse af 100 boliger til hjemløse borgere

Det er et fantastisk forslag. Det skal stå først i en skrivelse om at Inatsisartut diskuterer opførelsen 100 boliger til borgere, der er ramt af hjemløshed. Det sker første gang d. 26. Oktober.

Dele af Mimi Karlens forslag lyder således:

Blandt de hjemløse er der personer, der hver aften søger et sted at sove. Vi lever i et arktisk klima så folk kan ikke sove udendørs. Det er nødvendigt, at der sørges for en varm soveplads. I Nuuk er der et opholdssted, hvor folk kan overnatte, men det er ikke et hjem.

På www.inatsisartut.gl kan man under punkt 44 den 26. oktober 2016 læse forslaget i hele sin ordlyd, samt hvordan de fleste partier støtter op om initiativet.

Der er en stigende tendens i hjemløsheden, som nu påkalder sig politikernes opmærksomhed. Der citeres fra Grønlands Statistik og fra en rapport om hjemløshed i Grønland fra 2013. Der nævnes et tal på 700 hjemløse på landsbasis. Tallet er upræcist, hvilket man ville vide, hvis man læste rapporterne. Vi ved fra et sammenligneligt studie mellem Alaska, Canada og Grønland, som er under udgivelse, at det er svært forskningsmæssigt at blive enige om, hvad hjemløshed er. Det gør det svært at måle på det præcise tal. F.eks. ved vi at kvinder, som en særlig gruppe, har andre strategier for at være hjemløse, og at de nogle gange forsvinder i statistikken, da de ikke altid ophæver deres folkeregisteradresse, hvis de må flygte fra en voldelig samlever.

Der har de sidste 3 måneder været et stærkt fokus i Sermitsiaq, KNR Radio, Qanoroq, NuukTV og Nanoq Radio på hjemløshed som en social problematik. På den netop afsluttede NUNAMED-konference blev der ligeledes sat fokus på hjemløshed gennem oplæg og informationsplakater

At diskutere hjemløshed i det offentlige rum er meget vigtigt, for det viser, at man kan opnå indflydelse på den politiske beslutningsproces og gå fra identifikation af en problemstilling til reel handling.

Støtteforeningen for hjemløse NoINI håber meget på, at man kan forhandle sig frem til en politisk løsning, der kan håndtere de praktiske udfordringer med at skabe boliger til udsatte borgere.

Når man diskuterer hjemløshed er det for firkantet kun at tale om det faktuelle antal boliger eller hjemløse borgere. Hvis man alene behandler denne og i øvrigt andre sociale problemstillinger instrumentelt, så får man ikke refleksionen med i processen. Refleksivt skal man huske at spørge, hvem skal bo i boligerne? Det vil sige, hvem er de hjemløse? Har de samme behov? Skal de bo ens? Vi skal stille spørgsmålene og finde svar, før vi bygger boligerne. Hvor skal boligerne placeres? Kan alle flytte ind? Hvad med naboerne? Skal de forberedes? Kan vi hente erfaringer fra andre lande? Skal vi evaluere på processen? Hvordan gør vi det bedst? Refleksionen skal føre til den kloge

KRONIK

Af Steven Arnfjord
(adjunkt, sociale forhold, Ilisimatusarfik)

bæredygtige beslutning.

I bl.a. de arktiske områder som Alaska og Canada har man arbejdet med et Housing First princip (hvor boligen kommer først, og hvor man samtidig tilbyder forskellige integrations- og behandlingsindsatser). Det har haft stor succes.

I norden bygges der skæve boliger. Her handler det om at tilbyde hjemløse, som ikke magter almindelig boformer, et tag over hovedet da det er en forudsætning for at man kan styrke velfærden hos enkelte borger. Skæve boliger er en gennemtestet indsats.

Hvis man besøger Brugseni i Nuuk vil man kunne træffe HP som sælger Husforbi. På HP's Husforbi-taske står der: »De hjemløse og skæve eksistensens avis«.

På Ilisimatusarfiks socialrådgiveruddannelse kalder vi mærkatet skæv eksistens et stigma, et negativt stempel, men det kan også være en form for deklaration af, at man er en borger, som ikke lige passer ned i den pæne kageform. Skæve boliger er til borgere, som falder uden for og måske ikke magter at leve som flertallet. Tænk på dem som børn, der ikke modtog tilbud om støtte eller havde en børnetalsmand i 1970'erne og 1980'erne. Disse borgere kan sagtens rummes og vil gerne rummes, men på deres egne vilkår.

Så derfor bør de 100 kommende boliger opstå inden for en social rummelig (skæv) ramme, hvor der også er plads til dem, som en gang imellem falder ved siden af. Igenem sådanne tiltag når vi folk. Vi har brug for skæve boliger med sociale viceværter, støttepersoner og indsatser som kan være med til at stabilisere og forbedre livskvaliteten hos vore svageste og mest udsatte borgere.

Med dette politiske tiltag er der mulighed for at tage et fuldt skridt med en boliglovgivningen som rummer sociale viceværter, fleksible huslejebetaling, tilknytning af misbrugsbehandlere, sundhedshjælpere og socialrådgivere men alt sammen på et frivilligt basis. Det bør ske i et nænsomt tempo, så borgerne kan følge med.

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Tamanut ammasumik suliariumannittussarsiuussineq

Illu Karl Lundsvej-mi sanaartugassaq, Nuuk

Sanaartortitsisut, Naalakkersuisut sinnerlugit, suliassaq qulaani pineqartoq matumuuna tamanut ammasumik suliariumannittussarsiuunneqarpoq.

Suliassami pineqarpoq illu sanaartugassaq, illuliorfigineqassalluni 102 m², ilanngaateqanngitsumillu illuliorfigineqassalluni 180 m². Illu sananeqartussaq misileraanermik illulioneruvoq, pingaarnertut isiginiarneqarpoq beton sanariigaq atorlugu illuliorneq.

Suliassaq tamakkiisumik suliarineqartussat neqeroorusiornissamut periarfissalerlugu suliariumannittussarsiuunneqarpoq.

Suliassamik tunniussinissamut tunngavissaq tassaavoq neqeroortut akiminut tulluarnepaaq.

Suliariumannittussarsiuussineq tiguniaraanni piumasarineqarput:

1. Neqeroorteqartoq akileraarteqarfimmit allakkatigut uppersarsinnaassavaa pisortanut 100.000 kr.-nit sinnerlugit akilerneranngitsunik akiitsoqannginnissaq.
2. Neqeroorteqartoq sillimasiisarfimmit imaluunniit aningaaserivimmit uppersarsinaammik qularnaveeqquisiinnaanermik allakkatigut takussutissiisumik ilanngussaqaassaaq suliassap tigunnginnerani.

Suliassap aallartinnissaa naatsorsuutigineqarpoq april 2017, naammassereernissalu naatsorsuutigineqarpoq november 2017.

Neqeroornissamut atorussat digitalinngorlugit aaneqarsinnaapput nittartakkakut byggeweb.dk tuugassaq "Byggeweb Udbud" aqqutigalugu, tassani neqeroorteqarnermi atorussat, paasisstissallu tamaasa aaneqarsinnaapput. Neqeroorteqarnermi atorut nr. TN765193 atornerarpoq. Neqeroorusamut atorussat aaniaraanni isissutissaq sananeqassaaq, tassanngaannit neqeroorteqarnermi atorut nr-mu TN765193 atorlugu ujjassavat, kiisalu neqeroorteqarnerit nalunaarutigissallugu.

Neqeroorteqartussat byggeweb.dk aqqutigalugu isissutissamik pereersimasut, neqeroorteqarnermi atorut pappiliannorlugit akililerlugit piniarneqarsinnaapput uunga: tntnuuk@tntnuuk.gl. E-mail aqqutigalugu.

Neqeroorteqarnermi atorut november 2016 qeqqata tungaanut piniarneqarsinnaapput.

Offentlig licitation

Enfamiliehus på Karl Lundsvej, Nuuk

På vegne af bygherren, Grønlands Selvstyre, udbydes hermed ovennævnte opgave i offentlig licitation.

Opgaven omfatter opførelse af énfamiliehus med et bebygget areal på 102 m². Bruttoetageareal udgør 180 m². Bygningen opføres som forsøgsbyggeri med primære bygningsdele i præfabrikerede betonelementer.

Arbejdet udbydes i hovedentreprise.

Arbejdet vil blive tildelt efter kriteriet "det økonomisk mest fordelagtige bud".

For at få sit tilbud taget i betragtning skal tilbudsgiver vedlægge:

1. Erklæring fra skattevæsenet der dokumenterer at tilbudsgiver ikke har ubetalt forfalden gæld til det offentlige på over 100.000 kr.
2. Erklæring fra et pengeinstitut eller forsikringssselskab om hans mulighed for garantistillelse, inden arbejdets overdragelse.

Arbejdet forventes påbegyndt i april 2017 og forventes afsluttet i november 2017.

Udbudsmaterialet kan downloades digitalt på internetportalen Byggeweb under applikationen "Byggeweb Udbud", hvor alt udbudsmateriale og øvrige informationer vedrørende udbuddet er registreret under udbudsnummer TN765193. For at få adgang til udbudsmaterialet må I først oprette en brugerprofil, hvorefter I kan søge på udbudsnummeret på Byggeweb Udbud, og registrere dig som tilbudsgiver.

Tilbudsgivere, der er oprettet i Byggeweb.dk kan endvidere mod betaling rekvirere udbudsmaterialet i papirformat ved henvendelse på e-mail: tntnuuk@tntnuuk.gl.

Udbudsmaterialet kan rekvireres frem til medio november 2016.

tnt-nuuk A/S

Kongevej 2, 1. sal
Postboks 189
3900 Nuuk

tnt nuuk illussanik titartaasarfik a/s
arkitektor maa tsp